

Til lovforslag nr. L 92. Betænkning afgivet af Retsudvalget den 10. december 1987

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af våbenloven

(Knive, slangebøsser m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i flere møder og har herunder stillet spørgsmål til justitsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalgets spørgsmål og justitsministerens svar herpå er optrykt i et bilag til betænkningen. Endvidere optrykkes i bilaget spørgsmål stillet til justitsministeren samtidig med afgivelsen af betænkningen tillige med justitsministerens svar herpå.

Udvalget har endvidere modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

D & M Våben,
Dansk Armbrøst Union,
Danske Våbenhandlere og
Vaabenhistorisk Selskab.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Udvalget har bemærket, at justitsministeren i et svar på et af udvalgets spørgsmål har oplyst, at ministeren ikke vil udnytte hjemlen i lovforslagets § 1, nr. 13, til at forbyde knive med to-delt skæfte (butterfly-knive), men at de vil være omfattet af de almindelige regler for knive, herunder forbudet i den foreslåede nye regel i våbenlovens § 4, stk. 1, mod at bære sådan kniv på offentligt sted, medmindre det har et anerkendelsesværdigt formål eller klingens længde er højst 7 cm.

Det er udvalgets opfattelse, at butterfly-knive, der på grund af deres udformning vil kunne fungere på samme måde som spring- eller faldknive – dvs. knive, der kan slås ud ved brug af én hånd – bør forbydes af justitsministeren med hjemmel i lovforslagets § 1, nr. 13, mens butterfly-knive, der er udformet, så de snarere kan sammenlignes med foldeknive, idet klingens længde er sikret, så der skal benyttes to hænder for at folde den ud, ikke bør forbydes.

Ole Espersen (S) Korneliusen (S) Torben Lund (S) Lissa Mathiasen (S) Erik B. Smith (S)

Ebba Strange (SF) nfm. Carsten Andersen (SF) Leif Hermann (SF)

Hagen Hagensen (KF) fmd. Grethe Fenger Møller (KF) Annelise Gotfredsen (KF)

Helge Adam Møller (KF) Bjørn Elmquist (V) Elsebeth Kock-Petersen (V)

Birgith Mogensen (CD) Pia Kjærsgaard (FP) Bernhard Baunsgaard (RV)

Partierne KRF og FK havde ikke medlemmer i udvalget.

Udvalgets spørgsmål til justitsministeren og dennes besvarelse heraf

Spørgsmål 1:

ad § 1, nr. 4

Ministeren bedes oplyse, om man ved afgørelse af, om en knivs klinge er for lang, måler hele bladet på kniven eller undlader at medregne den del nærmest skæftet, hvis den ikke har nogen æg.

Svar:

Efter fast retspraksis måles knives (eller dolkes) klingelængde fra knivspidsen til den egentlige parerstang/parerstykke, således at man medregner et eventuelt krummende, uslebent stykke af bladet til klingens længde. Baggrunden herfor er, at et sådant stykke ved knivens anvendelse som stikvåben fungerer som en del af klingens længde.

De foldeknive med en klinge på højst 7,0 cm, der er undtaget fra forbudet mod at bære kniv på offentligt sted efter den forslåede nye regel i våbenlovens § 4, stk. 1, skal derfor ligeledes måles på denne måde, således at klingens længde måles til foldeknivens skæfte, når der ikke er en egentlig parerstang eller -stykke.

Spørgsmål 2:

I bemærkningerne til lovforslaget oplyser ministeren, at i 1986 blev 22 ud af 51 drab forøvet med kniv. Ministeren bedes oplyse, i hvor mange af disse tilfælde drabene foregik i private hjem under ægteskabelige opgør eller i øvrigt under private former, hvor knivforbudet ikke vil gælde.

Svar:

Ifølge Politiets Årsberetning for 1986 (side 80) blev de 51 drab i 1986 begået på følgende gerningssteder: 11 på dræbtes/sigtedes fælles bopæl, herunder opgang eller gade ved bopælen, 15 på dræbtes bopæl m.v., 3 på sigtedes bopæl m.v., 2 på tredjemands bopæl m.v., 3 på

værtshus eller i umiddelbar nærhed heraf, 5 på offentlig gade, 9 i park, skov, strandområde, kirkegård eller parkeringskælder. Om de sidste 3 gerningssteder foreligger ingen oplysninger.

Som det fremgår, blev omkring 20 drab i 1986 begået på offentligt sted.

Årsberetningen indeholder ikke oplysninger om, på hvilken måde disse drab blev begået.

Spørgsmål 3:

Hvorledes er ministerens stillingtagen til et forbud mod annoncer om salg af våben?

Svar:

Både efter den gældende våbenlovgivning og ved en gennemførelse af lovforslagets regler vil det være tilladt at sælge en lang række våben, herunder f.eks. køkkenknive, jagtknive og andre knive til erhvervs-, hobby- og fritidsbrug.

Et forbud mod annoncer om salg af våben vil derfor være et ganske vidtrækkende indgreb i de handlendes i øvrigt lovlige virksomhed på dette område og et indgreb, der ikke findes i anden lovgivning. Hertil kommer, at de hensyn, der ligger bag våbenlovgivningen, ikke vil kunne overføres til et sådant forbud.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør der derfor ikke indføres et generelt forbud mod annoncer om salg af lovlig våben, og det kan i den forbindelse oplyses, at et sådant forbud ikke findes – og så vidt vides heller ikke overvejes – f.eks. i de andre nordiske lande.

Efter Justitsministeriets opfattelse er det næppe sandsynligt, at erhvervsdrivende vil annoncere med salg af våben, hvortil der kun rent undtagelsesvis vil blive meddelt tilladelse til besiddelse m.v., og hvor der ikke må ske overdragelse af disse våben, medmindre erhververen foreviser den fornødne tilladelse. Dette vil f.eks. gælde slangebøsser og armbrøster.

Justitsministeriet vil dog kunne tiltræde, at der indsættes en bestemmelse i våbenloven,

hvorefter justitsministeren kan forbyde annoncering med sådanne våben, hvis der viser sig et behov herfor.

Et ændringsforslag til § 1 med en sådan bestemmelse vil kunne affattes således:

1) Efter nr. 14 indsættes som nyt nummer:
»01. Efter § 4 indsættes som ny paragraf:

»§ 4 a. Justitsministeren kan fastsætte regler om forbud mod annoncering med salg af våben, hvortil der kun i særlige tilfælde kan opnås tilladelse til besiddelse m.v.««

Spørgsmål 4:

Vil ministeren administrativt kunne indføre et forbud mod salg af de våben, som lovforslaget omfatter?

Svar:

Et forbud mod salg af de våben, som lovforslaget omfatter, forudsætter en vedtagelse af forslaget og vil således ikke kunne indføres administrativt i medfør af den gældende våbenlov.

Spørgsmål 5:

Der ønskes en uddybning af det i bemærkningerne side 9 anførte om våbenpåtegning på et medlemsbevis til en skytteforening eller et jagttegn, navnlig ønskes det oplyst, hvorledes det sikres, at det er politiet, der foretager undersøgelse af besidderens personlige forhold og vandel.

Svar:

Efter de gældende regler må man kun besidde de våben, der er omfattet af våbenlovens kontrolordning, hvis man har en tilladelse fra politiet. For glatløbede haglgeværer gælder der dog særlige regler, som er omtalt i de almindelige bemærkninger til lovforslaget (side 9).

Politiet kan udstede våbentilladelse til personer, der har et anerkendelsesværdigt behov for våben, såfremt de opfylder visse krav til personlige forhold og hidtidig vandel.

Et aktivt medlem af en skytteforening har efter praksis et anerkendelsesværdigt behov for våben og kan således få våbentilladelse, medmindre der foreligger oplysninger om den pågældendes personlige forhold og hidtidige vandel, der gør det betænkeligt at imødekomme

ansøgningen. I forbindelse med behandlingen af en ansøgning om våbentilladelse undersøger politiet, fortrinsvis ved gennemgang af kriminalregistret, om den pågældende er kendt for forhold, som går det betænkeligt at imødekomme ansøgningen.

Reglerne om politiets adgang til at udstede våbentilladelse ændres ikke ved en gennemførelse af lovforslaget, men en gennemførelse vil betyde, at medlemmer af visse skytteforeninger får en særlig adgang til at besidde våben uden en sædvanlig våbentilladelse, men på grundlag af en våbenpåtegning på medlemsbeviset. Nyordningen er således baseret på de samme principper som de gældende regler om skytteforeningsmedlemmers adgang til at have glatløbede haglgeværer.

Efter forslaget skal der fastsættes regler om, at et skytteforeningsmedlem kan indgive ansøgning om våbentilladelse til skytteforeningen. Hvis skytteforeningen kan anbefale ansøgningen, videresendes den til politiet, der skal meddele samtykke til, at der gives våbenpåtegning på ansøgerens medlemsbevis. Politiet vil ved sagens behandling på samme måde som i dag undersøge ansøgerens personlige forhold og hidtidige vandel. Politiet meddeler herefter skytteforeningen, hvorvidt der kan gives samtykke til våbenpåtegning på medlemsbeviset. Skytteforeningen vil derimod ikke få oplysning om politiets begrundelse for en negativ afgørelse.

Forslaget om, at våbenpåtegning på et medlemsbevis kan danne grundlag for besiddelse m.v. af våben, medfører således ikke nogen ændring i det forhold, at det er politiet, der skal undersøge ansøgerens personlige forhold og hidtidige vandel, forinden der meddeles våbenpåtegning. Nyordningen rummer derfor den samme sikkerhed som det nuværende system.

Skytteforeningerne vil ikke have pligt til eller særlig adgang til at undersøge medlemmernes forhold. De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeningers Skyttegruppe og Dansk Skytte Union har imidlertid oplyst, at der i vedtægterne for de skytteforeninger, der hører under de nævnte organisationer, vil blive indført en bestemmelse om, at foreningernes bestyrelse skal gribe ind, såfremt man bliver opmærksom på, at forholdene for et medlem gør det betænkeligt, at medlemmet besidder våben. Indgri-

ben kan f.eks. ske ved at tilbagekalde våbenpåtegningen eller ved at underrette politiet.

Spørgsmål 6:

Ministeren bedes oplyse, om politiets salg af konfiskerede våben efter en vedtagelse også vil omfatte de våben, som med lovforslaget indrages under våbenloven.

Svar:

Der vil ikke i forbindelse med vedtagelsen af dette lovforslag ske ændringer i politiets praksis med hensyn til behandlingen af konfiskerede våben. Efter denne praksis bliver konfiskerede våben som altovervejende hovedregel destrueret. Dette vil således gælde slangebøsser, armbrøster, kastestjerner, kasteknive og faldknive.

For så vidt angår almindelige knive og dolke, der konfiskeres i forbindelse med overtrædelser af den foreslåede nye regel i våbenlovens § 4, stk. 1, om forbud mod at bære kniv på offentligt sted, vil disse knive – forudsat de i øvrigt er lovlige – kunne sælges af politiet. Salget vil blive forestået af rigspolitichefen, og de vil kun blive solgt på auktion.

Spørgsmål 7:

Har ministeren overvejet allerede nu at indføre et forbud mod de mest avancerede luftgeværer?

Svar:

Som anført i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 8 vedrørende lovforslagets § 1, nr. 4, har våbenarbejdsgruppen i betænkningen oplyst, at man ikke har kendskab til, at de kraftige luftbøsser, der er ganske kostbare, hidtil har givet anledning til misbrug af betydning.

På denne baggrund har Justitsministeriet tiltrådt våbenarbejdsgruppens forslag om, at de kraftige luftbøsser ikke på nuværende tidspunkt inddrages under våbenlovens kontrolordning med den heraf følgende meradministration for politiet, men at der indsættes en bestemmelse i våbenloven, der administrativt giver mulighed herfor, såfremt der skulle vise sig et behov herfor.

Spørgsmål 8:

Vil ministeren benytte bemyndigelsen, jf. lovforslagets § 1, nr. 13 (§ 4, stk. 2), til at forbyde alle butterfly-knive?

Svar:

I lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 6 (side 7) oplyses, at de såkaldte butterflyknive, hvor klingen er anbragt i et todelt skæfte, har en sådan lighed med springknive, at de ligeledes bør forbydes, og det foreslås derfor, at der indsættes en hjemmel hertil.

Justitsministeriet er blevet opmærksom på, at der findes og i betydeligt omfang sælges knive med et todelt skæfte, der på grund af deres udformning ikke vil kunne fungere på samme måde som springknive, men derimod har en betydelig lighed med almindelige foldekknive.

På denne baggrund og da Justitsministeriet ikke finder på tilstrækkelig klar måde at kunne sondre mellem disse to typer af knive med todelt skæfte, vil Justitsministeriet ikke udnytte hjemlen i lovforslagets § 1, nr. 13, til at forbyde knive med todelt skæfte (butterfly-knive).

Dette vil medføre, at disse (folde-)knive ikke vil blive generelt forbudt, men omfattet af de almindelige regler for knive, herunder forbudet i den foreslåede nye regel i våbenlovens § 4, stk. 1, mod at bære en sådan kniv på offentligt sted, medmindre det har et anerkendelsesværdigt formål eller klingens længde er højst 7 cm.

Spørgsmål 9:

Har ministeren overvejet en bestemmelse, der giver ministeren bemyndigelse til at forbyde almindelig besiddelse og brug af bue og pil, og hvorleders skulle en sådan bestemmelse i givet fald udformes?

Svar:

I våbenarbejdsgruppens betænkning (side 50 f) oplyses, at bue og pil har en vis udbredelse som legetøj, i begrænset omfang anvendes til jagt, og at der finder konkurrenceskydning sted med bue og pil. Dansk Bueskytteforbund har over for Justitsministeriet oplyst, at der er ca. 1200 aktive bueskytter i landets 60 klubber under forbundet.

Efter arbejdsgruppens opfattelse er der ikke tilstrækkelig anledning til at skærpe reglerne om bue og pil i politivedtægterne, idet disse må anses for tilstrækkelige.

Efter normalpolitivedtægtens § 14 er det forbudt at benytte legetøjsvåben, herunder bue (og pil), på eller ud over en vej, og personer under 18 år må ikke medføre bue på en vej, medmindre den er emballeret eller ubrugelig.

Da bue og pil, anvendt som våben, ikke hidtil har givet anledning til problemer som f.eks. slangebøsser, har Justitsministeriet ikke fundet grundlag for at medtage bestemmelser om besiddelsen og brugen af disse genstande i selve våbenloven.

Et ændringsforslag, hvorefter der indføres en adgang til i givet fald at kunne inddrage buer under våbenlovens kontrolordning, vil kunne affattes således:

Efter nr. 14 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 4, stk. 1, der bliver stk. 2, indsættes:
»6. Buer.««

Såfremt buer inddrages under våbenlovens kontrolordning, vil der i øvrigt skulle fastsættes en særlig tilladelsesordning for bueskytter under Dansk Bueskytteforbund.

I øvrigt vil det skulle overvejes, hvorvidt buer, der må anses for legetøj, skal undtages, og om det er muligt at fastlægge et anvendeligt kriterium for en sådan sontring.

Spørgsmål 10:

Ministerens kommentarer udbedes til henvendelsen fra Danske Våbenhandlere, L 92 - bilag 7.

Svar:

Indledningsvis kan det oplyses, at brancheorganisationen Danske Våbenhandlere har været repræsenteret i våbenarbejdsgruppen.

En kastekniv beskrives i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 6 som en kniv, der er udformet med henblik på at være særlig egnet til at kunne kastes. En vurdering heraf vil efter Justitsministeriets opfattelse ikke give anledning til vanskeligheder i praksis.

For så vidt angår butterfly-knive henvises til besvarelsen af spørgsmål 8.

I henvendelsen anbefales, at der fastsættes særlige regler om antikke og dekorative blankvåben.

De forslag til regler til regler herom, der er indeholdt i betænkningen (side 68-69), vil kunne gennemføres administrativt i medfør af den

gældende våbenlov, og spørgsmålet om en gennemførelse heraf vil blive overvejet af Justitsministeriet. De forslag regler til regler herom, der er indeholdt i betænkningen (side 68-69), vil kunne gennemføres administrativt i medfør af den gældende våbenlov, og spørgsmålet om en gennemførelse heraf vil blive overvejet af Justitsministeriet.

Vedrørende kontrolordningens rækkevidde med hensyn til antikke skydevåben henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 9, der indeholder en nærmere begrundelse for, at Justitsministeriet i lovforslaget har fulgt forslaget fra den del af våbenarbejdsgruppens medlemmer, der går ind for at lade kontrolordningen omfatte alle bagladevåben til enhedspatroner.

For så vidt angår slangebøsser og armbrøster henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 4 og 5. I den forbindelse kan det endvidere oplyses, at Danske Våbenhandleres repræsentant i arbejdsgruppen i betænkningen har afgivet en mindretalsudtalelse om slangebøsser (side 50).

Endelig kan det oplyses, at lovforslagets regler om at inddrage slangebøsser, armbrøster og visse farlige knive under våbenlovens kontrolordning må anses for en almindelig erstatningsfri regulering. Der er derfor ikke fastsat nærmere regler om erstatning til de erhvervsdrivende og private, der ved reglernes ikrafttræden er i besiddelse af sådanne genstande.

Spørgsmål 11:

Ministeren bedes udarbejde et udkast til en bestemmelse, hvorefter der kan gives våbentilladelse til armbrøster ved påtegning af medlemsbeviser til foreninger, hvor der dyrkes skydning med armbrøster.

Svar:

En sådan bestemmelse, der bør indsættes efter § 2 c som § 2 d, kan i givet fald f.eks. affattes således:

»§ 2 d. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at foreninger, der dyrker armbrøsterskydning, kan give våbenpåtegning til armbrøster på foreningens medlemsbeviser. § 2 c, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse.«

Opmærksomheden henledes på, at et sådant ændringsforslag nødvendiggør konsekvensændringer i lovforslagets § 1, nr. 9, 10, 15, 16 og 20.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør fastsættelse af regler i medfør af en sådan bestemmelse forudsætte, at Justitsministeriet – som det er tilfældet efter den gældende våbenlovs § 2 a og forslaget til § 2 c – har et nærmere kendskab til den pågældende forening, og at der i øvrigt på tilsvarende måde skønnes grundlag for at indføre en særlig våbenpåtegningsordning for foreningen, herunder for at opnå en administrativ lettelse for politiet.

Spørgsmål 12:

Ministeren bedes udarbejde et udkast til en bestemmelse, hvorefter ministeren bemyndiges til at udstede forbud mod annoncering om salg af våben, som det er forbudt at besidde, bortset fra jagt- og konkurrencevåben.

Svar:

En sådan bestemmelse, der bør indsættes som § 4 a, kan affattes således:

»§ 4 a. Justitsministeren kan fastsætte regler om forbud mod annoncering med salg af våben, som ikke må besiddes uden tilladelse. Dette gælder dog ikke jagt- og konkurrencevåben.«

Det bemærkes, at ved jagtvåben må forstås glatløbende haglgeværer med en pibelængde på mindst 55 cm og jagtrifler. Ved konkurrencevåben må i første række forstås skydevåben, herunder pistoler, der er optaget på skydeprogrammer for De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger og Dansk Skytte Union. Endvidere må betegnelsen omfatte andre skydevåben, der i foreningsregi anvendes som konkurrencevåben.

Endelig kan anføres, at den nævnte bestemmelse reelt vil have det samme indhold som den regel, der er affattet i besvarelsen af spørgsmål 3.

Spørgsmål 13:

Ministerens kommentarer udbedes til henvendelserne fra D og M Våben (L 92 – bil. 9), Våbenhistorisk Selskab (L 92 – bil. 11) og Dansk Armbrøst Union (L 92 – bil. 12).

Svar:

Vedrørende henvendelsen fra D og M Våben kan henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 9, der indeholder en nærmere begrundelse for, at Justitsministeriet i lovforslaget har fulgt forslaget fra den del af våbenarbejdsgruppens medlemmer, der går ind for at lade våbenlovens kontrolordning omfatte alle bagladevåben til enhedspatroner.

Våbenhistorisk Selskab har været repræsenteret i våbenarbejdsgruppen. Betænkningens forslag til regler om antikke og dekorative blankvåben (side 68–69), der vil kunne gennemføres administrativt i medfør af den gældende våbenlov, vil blive overvejet af Justitsministeriet i forbindelse med en ændring af våbenbekendtgørelsen. Som oplyst i de almindelige bemærkninger pkt. 9 vil Justitsministeriet i forbindelse med fastsættelsen af ændrede regler om kontrolordningens rækkevidde med hensyn til ældre skydevåben følge den praksis for samleres adgang til at opnå våbentilladelse til skydevåben, som er foreslået af våbenarbejdsgruppen. Det samme gælder våbenarbejdsgruppens forslag til en overgangsordning.

For så vidt angår henvendelsen fra Dansk Armbrøst Union, der efter det oplyste har 25 medlemmer, bemærkes, at Justitsministeriet ikke finder grundlag for, at der fastsættes så detaljerede regler for armbrøster som foreslået i skrivelsen.

Som anført i lovforslagets almindelige bemærkninger pkt. 5 finder Justitsministeriet, at armbrøster, der må anses for farlige våben, bør inddrages under våbenlovens kontrolordning. Tilladelse til besiddelse af disse våben vil kunne meddeles til eventuelle private samlere samt til personer, der bruger armbrøster til konkurrenceskydning.